

Uttalelse vedtatt av Årsmøtet i Oslo SV, 1. mars 2020.

Arbeid for alle!

Arbeid er en av de viktigste kildene til fellesskap og mestring. Arbeid gir også økonomisk selvstendighet og frihet. Altfor mange som ønsker et arbeid står utenfor arbeidsmarkedet. Dårlig økonomi, stress og isolasjon preger livet for mange av dem. Folk i jobb har bedre helse og er generelt mer fornøyd med hverdagen enn de som står utenfor arbeidslivet. Et samfunn som skal bekjempe forskjeller må også ha arbeid til alle som kan jobbe. Fast, lønnet arbeid er den viktigste faktoren for å redusere fattigdom og for å forbedre levekår.

Arbeidsledigheten i Oslo er lavere enn i resten av landet. Andelen som søker seg til yrkesfag er på vei oppover, og andelen elever som fullfører og består videregående opplæring er over nasjonalt snitt. I fjor kåret Næringslivets hovedorganisasjon Oslo til landets mest næringsvennlige kommune, og over 35.000 nye jobber er skapt i privat sektor etter at det rødgrønne byrådet tok over i 2015. Utfordringen i Oslos arbeidsliv er at det er store forskjeller bak gjennomsnittstallene, og at ulikhetene øker. Høye boligpriser gjør også at konsekvensen av å stå utenfor arbeidslivet er større i Oslo enn mange andre steder.

97.000 personer i arbeidsfør alder i Oslo er ikke i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Over halvparten av disse mottar heller ingen trygd. Her skiller Oslo seg fra resten av landet. Vi har liten tilgang til informasjon om denne gruppen og vet ikke hvorvidt de har kontakt med offentlige tjenester. Oslo SV vil intensivere innsatsen for å nå ut til denne gruppen og finne ut om de selv mener det er måter kommunen kan hjelpe dem på. Som på andre områder må vi spørre «hva er viktig for deg?» når vi forbedrer og utvikler nye tjenester.

Vi vet at 43 % av funksjonshindrede er i jobb, mot 75 % i resten av befolkningen. I 2015 var andelen personer med funksjonshindring registrert med ingen sysselsetting, aktivitetstiltak eller dagtilbud hele 53 %, en drastisk økning siden 2008 (11,7%). Deres ressurser kunne blitt brukt bedre hvis de hadde fått mulighet til å arbeide. Holdninger må endres i samfunnet slik at ansettelser foretas på bakgrunn av kompetanse, ikke basert på fordommer. Dagens tilbud om Varig tilrettelagt arbeid er langt unna å dekke behovet, og mange funksjonshindrede ønsker også å jobbe på ordinære arbeidsplasser. Det er positivt både for den enkelte og for samfunnet at funksjonshindrede kommer ut i arbeidslivet i ordinære stillinger og med ordinær lønn. Dette bidrar til å synliggjøre deres ressurser.

Dagens arbeidsliv er i stadig utvikling. Blant annet stilles det større krav til formell kompetanse og norskferdigheter, samt at flere arbeidsoppgaver automatiseres. Med denne utviklingen er det en stor risiko for at gapet mellom de som befinner seg i arbeidslivet og de som er langvarig utenfor fortsetter å øke. Det vil bli vanskeligere og vanskeligere å komme i jobb. Samtidig vet vi at motivasjon og selvtillit svekkes jo lenger man står utenfor. Enkelte får kortvarig innpass i jobb via praksis eller andre tiltak, men lykkes ikke med å få en stabil inntekt som er høy nok til at de kan forsørge seg selv. Tidlig innsats er derfor også å foretrekke på dette området.

Heldigvis er det mye som kan gjøres for å forbedre situasjonen for disse gruppene i samfunnet av det offentlige, private bedrifter, ideelle organisasjoner og på individnivå. Oslo SV vil at Oslo kommune som landets største arbeidsgiver skal ta større ansvar med å skape de jobbene som innbyggerne som i dag faller utenfor har behov for. Det innebærer også at disse gruppene må synliggjøres i initiativ for jobbskaping. Kommunen må derfor gjøre en aktiv innsats for å gjennomgå behov for endringer slik at flere kan komme ut i jobb og bidra til samfunnet. Kommunen bør sette ambisiøse mål for hvordan de

kan rekruttere mer mangfoldig, i større grad rekruttere gjennom NAV og sikre at flere kandidater som har ulike utfordringer kommer på intervju.

De fleste jobber i dagens Norge krever minimum fullført videregående skole. Norske ungdommer blir derfor oppfordret til enten å ta et fagbrev eller studere. Det er viktig at også mennesker med migrasjonsbakgrunn får et godt tilbud om utdanning som er tilpasset deres livssituasjon. Tiltakene som tilbys må kunne gi mestring, kombineres med norskopplæring og i størst mulig grad gi formelle kvalifikasjoner som leder frem mot varig arbeid. Å kombinere muligheten til livsoppholdsytelser med utdanning for innbyggere som har behov for det, også på grunnskolenivå vil bidra til at flere fullfører. Grunnleggende ferdigheter trenger man også for å være selvhjulpen i eget liv og kunne følge opp sine egne barn og egen helse. De av innbyggerne med behov for slik opplæring må sikres det på en måte som er tilpasset deres liv.

Det er viktig at innbyggerne våre opplever tjenestene som skal bidra til gode levekår og bistand til å komme i jobb, som tilgjengelige og tilpasset deres behov. Kommunen må tilrettelegge for systematisk medvirkning slik at vi kan lære av erfaringene til mennesker som har stått utenfor arbeidslivet. Disse erfaringene må benyttes for å identifisere hindringer, og utvikle tjenestene våre.

Oslo SV vil derfor jobbe for:

- At flest mulige av de som har svak tilknytning til arbeidslivet, skal få hjelp til å heve sine grunnleggende ferdigheter og få formell kompetanse de kan benytte i arbeidslivet.
- At alle virksomheter i kommunen skal jobbe systematisk med å skape arbeidsplasser for funksjonshindrede, folk med svake norskferdigheter eller manglende formalkompetanse.
- At Oslo kommune lyser ut langt flere stillinger via rekrutteringsordningen for funksjonshindrede slik at flere får en mulighet i arbeidslivet etter endt utdanning
- Bedre tilbudet om arbeid til mennesker med funksjonshindringer, og jobbe for at flere kan få jobbtilbud på ordinære arbeidsplasser. Her bør kommunen gå foran i arbeidet for å etablere jobber og finne gode systemer for oppfølging og tilrettelegging
- At Oslo kommune forplikter seg til at 5 prosent av ny-ansettelsene i kommunen skal gå til funksjonshindrede eller personer som av ulike grunner har hatt utfordringer med å få innpass i arbeidslivet.
- At Oslo kommune utarbeider en strategi for å fjerne rasisme og diskriminering i arbeidslivet
- At tjenester for å sikre gode levekår og bistand til å komme i jobb oppleves tilgjengelige, og tilpasses de behovene ulike innbyggere har.
- At erfaringer fra innbyggeres om har stått utenfor arbeid systematisk benyttes for å videreutvikle tjenestene som skal bistå folk til å komme i jobb.
- Fullføringsgraden i videregående opplæring for elever med funksjonshindringer må utredes og tiltak iverksettes.
- At Oslos NAV-kontor skal være tilpasset behovene til sine brukere for å få likeverdige offentlige tjenester, for eksempel timeavtale på NAV-kontoret ved å møte opp i publikumsmottaket.